

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

۲۶۸

حکایتی روی فلز

(به جز طلا و نقره)

حکاکای روی فلز (به جز طلا و نقره) / تدوین و تنظیم سازمان همیاری اشتغال دانش
آموختگان (جهاد دانشگاهی)

تهران: مؤسسه کار و تأمین اجتماعی، ۱۳۹۰
۱۰۵ ص: (مصور) (رنگی)

مؤسسه کار و تأمین اجتماعی: ۲۶۸
۱۵۰۰ ریال: ۹۷۸-۶۰۰-۲۴۲-۰۲۴-۴

فیبا

حکاکای روی فلز - کسب و کار خانگی - صنایع دستی - ایران
سازمان همیاری اشتغال دانش آموختگان
مؤسسه کار و تأمین اجتماعی

NE ۲۷۰۰/ج ۸ ۱۳۹۰

۲۳۶۳۸۲۶

۷۶۵

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

عنوان کتاب: حکاکای روی فلز (به جز طلا و نقره)
تدوین و تنظیم: سازمان همیاری اشتغال دانش آموختگان (جهاد دانشگاهی)
صاحب امتیاز: مؤسسه کار و تأمین اجتماعی
لیتوگرافی چاپ و صحافی: سازمان چاپ و انتشارات

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۴۲-۰۲۴-۴

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۵۰۰۰ ریال

نویت چاپ: اول - ۱۳۹۰

www.Lssi.ir

سایت مؤسسه کار و تأمین اجتماعی:

هرگونه بهره‌برداری و نقل قول مطالب، منوط به اجازه کتبی از مؤسسه کار و تأمین اجتماعی می‌باشد.

مؤسسه کار و تأمین اجتماعی: تهران، خیابان پاسداران، ابتدای اختیاریه جنوبی، کوچه آزاده، پلاک ۵

دورنگار: ۲۲۵۸۹۸۹۱

تلفن: ۲۲۵۶۲۷۲۲

فهرست مطالب

۱	پیشگفتار
۵	مقدمه
۲۷	فرایند ارائه خدمات
۲۸	امکانات و تجهیزات مورد نیاز
۴۰	نیروی انسانی مورد نیاز
۴۱	سرمایه مورد نیاز
۴۳	تخصص و مهارت‌های مورد نیاز
۴۵	وضعیت بازار خدمات
۴۹	شیوه بازاریابی و معرفی خدمات
۶۶	مخاطرات و آفت‌های این شغل و نحوه پیشگیری آنها
۶۸	توصیه‌هایی برای بهبود و توسعه شغلی
۹۳	سازمان‌ها و مراکزی که با این شغل مرتبط هستند
۹۴	معرفی مشاغل مرتبط و مکمل
۹۹	معرفی منابع آموزشی و تخصصی مورد نیاز

پیشگفتار

در دنیای امروز که توسعه پایدار و کاهش فقر و محرومیت، دغدغه کلیه دولت‌هاست نقش سیاست‌های اقتصادی در توسعه اشتغال پررنگتر می‌نماید. چرا که اشتغال و بیکاری به عنوان شاخصی مهم برای ارزیابی سیاست‌های کلان کشورها محسوب می‌شود. از این رو دولت‌ها می‌کوشند تا به طرق مختلف نرخ بیکاری را کاهش دهند. یکی از این راه‌ها توسعه مشاغل کوچک و متوسط به طور عام و توسعه مشاغل خانگی به طور خاص است که افزایش درآمد و ثروت جامعه را بدنبال دارد. زیرا هر قدر سطح اقتصاد خانوار در جریان اقتصادی کشور بهبود یابد، به همان میزان اقتصاد جامعه نیز رشد پیدا می‌کند، از سوی دیگر خویش‌فرمایی و یا کار در محیط خانه یکی از الگوهای اشتغال در هزاره سوم است که به مدد نرم‌افزارها و شبکه‌های ارتباطی و اطلاعاتی، شرايطی را فراهم آورده که می‌توان قرن حاضر را قرن توسعه و رونق مشاغل خانگی دانست.

کسب و کار خانگی هم اکنون با بهره‌برداری از امتیازاتی چون توسعه دانش و گسترش فناوری ارتباطات و اطلاعات، حیطه گسترده‌ای را در اکثر حوزه‌های اقتصادی به خود اختصاص داده و در زمره یکی از حیاتی‌ترین و ضروری‌ترین بخش‌های اقتصادی جوامع به شمار می‌رود. در کشور ما ایران نیز، کاهش نرخ بیکاری و ایجاد اشتغال از جمله اهداف و تکالیف تصریح شده در سند چشم‌انداز و قوانین پنج ساله توسعه کشور محسوب شده و به این منظور، رویکرد توسعه

مشاغل خانگی به دلیل برخورداری از پیامدهای مثبت و متعدد در حوزه‌های اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی مورد توجه مسئولین امر قرار گرفته است. مطابق قانون ساماندهی و حمایت از مشاغل خانگی، منظور از مشاغل یا کسب و کار خانگی، آن دسته از فعالیت‌هایی است که با تصویب ستاد سازماندهی و حمایت از مشاغل خانگی، توسط عضو یا اعضای خانواده در فضای مسکونی در قالب یک طرح کسب و کار بدون مزاحمت و ایجاد اختلال در آرامش واحدهای مسکونی شکل می‌گیرد و منجر به تولید خدمت و یا کالای قابل عرضه به بازار خارج از محیط مسکونی می‌گردد. اما علیرغم تجربه‌های مثبت و موفقیت‌های چشمگیر سایر کشورها چنین طرح‌هایی مستلزم زمینه‌ها و بسترهای لازم است تا منابع و سرمایه‌های کشور هدر نرود و بتواند برای افراشته‌شدن و برای کشور آبادانی به همراه آورد. تحقق سیاست توسعه مشاغل خانگی در ایران در شکل صحیح آن، علاوه بر کارکردهای عمومی که همانند دیگر جوامع بر متغیرهای اقتصادی چون اشتغال و تولید داخلی و درآمد سرانه خواهد داشت در حوزه‌هایی همچون احیای فرهنگ کار در خانواده‌ها، جلب مشارکت مردم، تقویت ویژگیهای کارآفرینی، ارتقاء شاخص‌های اقتصادی در سطوح خرد و کلان جامعه، اصلاح نظام تربیتی، بسترسازی حقوقی مناسب و تأثیر روانشناختی بر اعضای جامعه به ویژه زنان و کودکان نیز منشأ تأثیرات مثبت و قابل ملاحظه‌ای خواهد بود.

مشاغل خانگی، طیف وسیعی از مشاغل سنتی تا نوظهور را در بر می‌گیرد و راهاندازی یک کسب و کار خانگی علاوه بر مهارت خاص هر شغل، نیازمند برخورداری از مجموعه‌ای از مهارت‌های اساسی و پایه‌ای همچون مدیریت

منابع، مدیریت زمان، سازماندهی، مدیریت فردی و مهمتر از همه مهارت‌های بازاریابی می‌باشد و فراهم آوردن پیش شرط‌های اطلاعاتی، مهارتی و تجربه عملی، منجر به حصول بهره‌وری بیشتر و توسعه سرمایه‌های انسانی و اجتماعی خواهد بود. لذا توسعه فرصت‌های شغلی در این زمینه مستلزم همکاری بخش‌های مختلف می‌باشد.

در این راستا، مؤسسه کار و تأمین اجتماعی با همکاری صمیمانه سازمان همیاری اشتغال دانش‌آموختگان جهاد دانشگاهی اقدام به تهیه، تدوین و معرفی ۱۵۰ شغل خانگی نموده است.

هدف از این مهم، شناسایی و معرفی مشاغل خانگی به علاقمندان می‌باشد به گونه‌ای که مخاطبان با فرایند ارائه خدمات، نیروی انسانی، وضعیت بازار، مشاغل مرتبط و منابع آموزشی مورد نیاز پیش از پیش آشنا شوند.

امید است تلاش‌های صورت گرفته، گامی مؤثر در جهت تشکیل بانک اطلاعاتی مشاغل خانگی محسوب شده و با الگوبرداری مناسب، زمینه اشتغال جوانان میهن اسلامی را فراهم نماید.

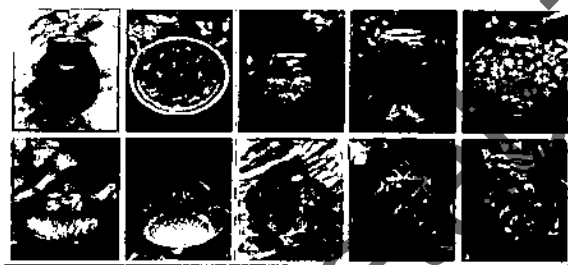
دکتر محمدرضا سپهری

رئیس مؤسسه کار و تأمین اجتماعی

مقدمه

یکی از صنایع دستی زیبای ایران «حکاکی روی فلز نام دارد» در این هنر صنعت همانطور که از نام آن پیداست، طرح‌ها، نقوش و نوشته‌ها به وسیله ابزار مخصوص حکاکی فلز از سطح فلز برداشته می‌شود و به وسیله این خراش‌ها و شیارها، نقوش مشخص می‌شوند. حکاکی ممکن است بر روی فلزاتی نظیر مس، فولاد، استیل و... انجام شود. هنرمندان ممکن است جهت جلوه بیشتر کار بعد از اتمام کار سطح فلز را به وسیله دوده سیاه کنند که بعد از پاک کردن دوده، شیارها که از دوده پر شده‌اند محل حکاکی را به خوبی نشان دهند. روش دیگر آن است که سطح فلز را قبل از حکاکی با فلزی به رنگ دیگر آب‌کاری نمایند که در این صورت پس از حکاکی خطوط به رنگ فلز اصلی دیده می‌شود. بزرگترین رویداد در ایجاد تحولات صنعتی، تجاری، سیاسی و اجتماعی در عصر باستان که راه‌گشای پیدایش تمدن‌های بزرگ و ظهور امپراتوری‌ها گردید، کشف فلز بود. این کشف بطور تقریباً همزمان در منطقه آناتولی، فلات مرکزی ایران و سپس در تل ابلیس کرمان و در تپه سیلک کاشان اتفاق افتاد. در حدود نیمه هزاره پنجم قبل از میلاد صنعتگران ایرانی در تپه سیلک کاشان فلز مس را در قالب‌های رو باز، ریخته‌گری

می‌کردند و ابزارها و ادوات متعدد مانند چکش، تبر، کلنگ، سوزن، و انواع سنجاق و... را می‌ساختند. سپس تولیدات ابتدایی سیر تکاملی و تزیینی به خود گرفت.

هنر ایرانی

قلمزنی، هنر نقش‌زنی بر پیکر فلز

آن چه امروز به عنوان قلمزنی شناخته می‌شود و مصنوعات فراوانی اعم از مس و برنج به وسیله آن تزیین می‌گردد، در ایران دارای سابقه‌ای بسیار طولانی است.

از آثار فلزی دوره هخامنشی نمونه‌های بسیاری به‌دست نیامده تا دورنمای رواج این هنر در آن دوران را مشاهده کنیم، ولی مجموعه ظرف‌ها و بشقاب‌های نقره و طلای عصر ساسانی که به دست استادان ایرانی قلم خورده است و سلاطین این سلسله را در یزم یا رزم و شکار نشان می‌دهد و